

TUOTTAJAVASTUU

Pirkanmaan ELY-keskus - Tuottajavastuuvalvonta

Tiedote Pirkanmaan ELY-keskuksen ennakkokannasta - jätelain 48 e §:n mukainen päätös

Jätelain (646/2011) 48 a § – 48 g §:ien perusteella eräiden kertakäyttöisten muovituotteiden tuottajilla on kustannusvastuu tietyistä kuntien toteuttamista jätehuolto- ja siivoustoimista. Kustannusten jakautumisesta tuoteryhmien välillä säädetään valtioneuvoston asetuksessa eräiden muovituotteiden tuottajien kunnille maksamista korvauksista (1320/2022, SUP-korvausasetus).

Pirkanmaan ELY-keskus antaa korvausten määristä ja maksuvelvollisista valituskelpoisen hallintopäätöksen kuntien ilmoittamien kustannustietojen ja tuottajien raportoimien markkinoillelaskutietojen perusteella. Päätöksessä tuottajayhteisöt ja juomapakkausten palautusjärjestelmien ylläpitäjille asetetaan maksuvelvollisuus ja kunnille saamisoikeus.

Päätöksessä maksuvelvoite muodostuu tuottajayhteisön ja juomapakkausten palautusjärjestelmien ylläpitäjille SUP-korvausasetuksessa mainitun mukaisesti tuoteryhmittäin jäsentensä markkinaosuuksien mukaisessa suhteessa.

Lainsäädännössä on ilmennyt kaksi ongelmallista kohtaa kustannusten jakautumisesta, joiden soveltamisesta on Pirkanmaan ELY-keskukselle esitetty kysymyksiä. Pirkanmaan ELY-keskus esittää päätöksen tekevänä viranomaisena näkemyksensä seuraavan ennakkokäsityksensä siitä, miten se arvioi asiaa tällä hetkellä.

Kertakäyttöisiin muovituotteisiin kuuluvat tilavuudeltaan enintään kolmen litran juomapakkaukset

Kertakäyttöisiin muovituotteisiin kuuluvien juomapakkausten tuottajat vastaavat asetuksen mukaan 9 %:sta kuntien keräyskustannuksista ja 3 %:sta kuntien siivouskustannuksista. Asetuksessa ei ole erikseen määriteltä pantittomien ja pantillisten juomapakkausten osuutta kustannuksista. Vuonna 2022 tehdyssä siivottujen ja kerättyjen roskien koostumus selvityksessä kuitenkin määritettiin erikseen pantillisten ja pantittomien juomapakkausten osuudet. Selvityksen mukaan pantillisten

juomapakkausten osuus roskista on hyvin alhainen verrattuna pantittomiin juomapakkauksiin. Käytännössä pantilliset juomapakkaukset päätyvät kierrätykseen kauppojen palautusautomaattien kautta, eikä niitä päädy kuntien ylläpitämiin roska-astioihin tai maastoon siivottavaksi kuin satunnaisesti. Koostumusselvityksessä kaikista enintään kolmen litran juomapakkauksista pantillisten juomapakkausten osuus oli 7,5 % ja pantittomien juomapakkausten osuus oli 92,5 %.

Lähtökohta asetuksen mukaiselle kustannusten jaolle perustuu markkinaosuuksiin ja suhteellisiin markkinoillelaskumääriin. Pirkanmaan ELY-keskus toteaa, että mikäli juomapakkausten osuus kunnille maksettavista korvauksista määritettäisiin suoraan markkinaosuuksien suhteessa, tulisi pantillisten juomapakkausten tuottajille maksettavaksi kohtuuttoman suuri osuus kustannuksista verrattuna siihen, kuinka paljon niitä roskien joukkoon päätyy ja mistä näiden tuotteiden tuottajien voidaan katsoa olevan vastuussa.

Edellä mainitun perusteella Pirkanmaan ELY-keskus katsoo, että tämän vuoksi kustannuksia kohdistettaessa tulee SUP-korvausasetuksessa olevien jakautumisperiaatteiden lisäksi ottaa huomioon myös asetuksen ja jakautumisen perusteena olevan koostumusselvityksen tarkemmat tiedot, jotta kohtuuttomaan lopputulokseen ei päädytä. Näin ollen juomapakkauksille kohdistettaisiin asetuksen perusteella laskettava kokonaissumma, mutta se jaetaan pantillisten ja pantittomien juomapakkausten välillä siinä suhteessa, kuin niitä koostumusselvityksen mukaan päätyy kyseisten roskien joukkoon.

Kertakäyttöisiin muovituotteisiin kuuluvat juomamukit ja niiden korkit ja kannet

Kustannusvastuun piiriin kuuluvat sekä juomilla täytettyinä myytävät juomamukit että tyhjänä myytävät mukit, mukaan lukien niiden korkit ja kannet. Jätelain voimaantulosäännösten mukaan täytenä myytävien mukien kustannusvastuu on alkanut 1.1.2023, mutta tyhjänä myytävien mukien osalta kustannusvastuu alkaa vasta 1.1.2025. SUP-korvausasetuksessa kunnille maksettavista korvauksista molemman tyyppiset mukit on yhdistetty samaan tuoteryhmään. Roskien koostumusselvityksessä ei ollut mahdollista erotella tyhjänä ja täytettynä myytäviä mukeja toisistaan. Mikäli kustannusten määräämisessä tuottajille sovellettaisiin suoraan asetuksen taulukkoja, tulisi täytenä myytävien mukien tuottajille maksettavaksi vuosien 2023 ja 2024 osalta myös tyhjänä myytävien mukien siivous- ja keräyskustannukset, vaikka tyhjien mukien osalta kustannusvastuu alkaa vasta 1.1.2025.

Pirkanmaan ELY-keskus toteaa, että mikäli näin ratkaistaisiin, tulisi täytenä myytävien mukien tuottajille maksettavaksi maksuja, joita heille ei tosiasiallisesti kuulu. Tätä on pidettävä kohtuuttomana. Edellä mainitun perusteella Pirkanmaa ELY-keskus katsoo, että vuosien 2023 ja 2024

osalta kunnille maksettavista korvauksista on vähennettävä tyhjänä myytävien mukien osuus. Vähennettävä määrä perustuu tyhjänä myytävien mukien markkinaosuuteen verrattuna täytenä myytävien mukien osuuteen.

Tehtävä päätös kunnalle maksettavista korvauksista

Tämän tiedotteen tarkoituksena on selventää sitä epäselvää oikeustilaa, mikä kustannusten kohdentumiseen tällä hetkellä kohdistuu ja tuoda esiin, miten viranomainen asiaa tulkitsee tällä hetkellä ja arvioi aikanaan ratkaisevansa. Tiedote ei kuitenkaan sido viranomaista ratkaisuharkinnassa.

Pirkanmaan ELY-keskus tekee korvauksia koskevan päätöksen vuoden 2024 jälkimmäisellä puoliskolla. Päätös tehdään normaalissa hallintopäätösprosessissa, jossa asianosaisilla on mahdollisuus esittää viranomaiselle näkemyksensä asiaan vaikuttavista seikoista.

Asianosaisilla on säännönmukainen mahdollisuus valittaa tehtävästä päätöksestä hallinto-oikeuteen siten kuin laissa oikeudenkäynnistä hallintoasioissa säädetään.

Lisätiedot:

Tuomo Aunola	ylitarkastaja (pakkaukset)	puh. 0295 036 319
Henriikka Harinen	ylitarkastaja (SUP-tuotteet)	puh. 0295 036 307
Mika Heinonen	ryhmäpäällikkö	puh. 0295 036 136

Sähköpostiosoitteet ovat muotoa etunimi.sukunimi@ely-keskus.fi.

Tämä asiakirja on allekirjoitettu Pirkanmaan ELY-keskuksen asiantuntijajärjestelmässä. Merkintä allekirjoituksista on asiakirjan viimeisillä sivuilla. Asian on esitellyt ryhmäpäällikkö Mika Heinonen ja ratkaissut yksikön päällikkö Ari Nygrén.

Tämä asiakirja PIRELY/10480/2023 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument
PIRELY/10480/2023 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Nygren Ari 04.04.2024 12:08
Esittelijä Heinonen Mika 04.04.2024 11:38